

Herkennen van bomen met rupsen met grondnesten

Eikenprocessierupsen verlaten de bomen als de omstandigheden niet gunstig zijn, zoals gedurende een hitteperiode en de bomen geen beschutting bieden, maar ook als de bladeren niet meer eetbaar zijn.

Waar moet op worden opgelet?

1. Plotselinge uitbraak terwijl er nauwelijks vraat aan de bomen is.
2. Vervellingen op de stam, vaak ongeordend omdat de rupsen in hun afdaling al uit hun vel barsten.
3. Spinselsporen die over de stam lopen en verdwijnen in de grond.
4. Bomen die preventief bespoten zijn en opeens eind mei/juni een plotselinge uitbraak van processierupsen hebben terwijl bij inspecties de resultaten van de bespuitingen goed leken.
5. Verlaten nesten die bungelen in de wind. Als de rupsen de nesten verlaten dan blijven alleen de vervellingen van de rupsen achter samen met de oude spinsels of nesten die plotseling plat zijn geworden.
6. Boom volledig kaalgevreten, maar geen nest en wel spinselsporen op de takken en stammen.

Waar zitten de grondnesten?

1. Dicht bij de stam of onder de holte van de stam. Tot augustus nog zichtbaar
2. Muizenholen
3. Ook zo'n 3 meter van de stam in het gras.
4. Verlaten mierennesten

De meeste nesten zitten rondom de stam en in muizenholen. Kort nadat de rupsen de grond zijn ingegaan, zijn plekken met grondnesten makkelijk waar te nemen door de spinseldraden. De spinseldraden verdwijnen echter snel. Soms is een eikenprocessierups nog bezig het gat met spinseel af te sluiten. In feite hetzelfde verschijnsel als bij de nesten in de boom, waar enkele rupsen buiten het nest achterblijven. Deze hebben tot taak het nest dicht te spinselen.

Bestrijden van grondnesten met nematoden

Nematoden zijn vrijgesteld en mogen vrijelijk worden toegepast en zijn niet schadelijk voor mens en dier.

Allereerst beginnen met documenteren van de bomen met grondnesten met behulp van de locatiegegevens (op GPS zetten of in een registratiesysteem) en/of door de bomen te markeren. Hierdoor kunnen de locaties/bomen waar grondnesten zitten makkelijk teruggevonden worden.

Met injecteren van nematoden zo dicht mogelijk bij de stam worden de nematoden gefaciliteerd in het bereiken van de rupsen. Nematoden *Steinernema carpocapsae* kunnen zelfs de poppen van de eikenprocessierupsen infecteren. Naast injecteren kan er ook voor worden gekozen om tijdens een regenbui de bermen of grond rondom een boom met grondnesten te sproeien met nematoden. Het moet dan voldoende worden ingeregend anders blijven de nematoden aan de oppervlakte. De grondnesten bevinden zich meestal onder het maaiveld – tot ongeveer 15 cm diep. Behalve onder de holte van een eik. Dan kunnen ze dieper zitten. Het is derhalve zaak om ervoor te zorgen de grond rondom een eik met grondnesten tenminste 1 seizoen te voorzien van nematoden.

Dosering: 500.000 nematoden per m². Indien er sprake is van forse grondnesten dan kan de dosering worden verhoogd. Vooral rondom de stam en in muizenholen behandelen.

Wanneer bestrijden?

De eerste rupsen uit grondnesten komen altijd in eind mei/juni uit. Afhankelijk van de bodemtemperatuur kan in april al worden gestart met de bestrijding. Vervolgens kan vanaf juli tot oktober afhankelijk van de bodemtemperatuur alsnog worden bestreden. Bij koude grondtemperaturen in april kan *Steinernema feltiae* worden ingezet. Deze nematoden moet wel vochtige grond hebben in tegenstelling tot *Steinernema carpocapsae* die wel beter tegen droogte kan.

Tot slot

Documenteer waar de nematoden tegen grondnesten zijn toegepast. Rupsen die uit de eitjes komen blijven doorgaans tot eind mei/juni in de bomen. Dat is belangrijk om het effect te bepalen van de bestrijding. Rupsen uit de grond vervellen meestal laag op de stam nadat ze hun eerste maaltijd na de diapauze hebben gehad.

Vlinders die uit de grond komen kunnen ook laag de eitjes afzetten op de stamscheuten. De jonge rupsen blijven laag tot aan het 3de larvestadium. Daarna verhuizen ze naar de hogere delen van de eiken. Het is derhalve zaak om de stammen vrij te houden van stamscheuten.

Foto's ter herkenning:

Bij de holte van een eik

Vlak bij de stam

Deels in de grond

Beginnend grondnest

Verlaten nest

Verlaten nest

Boom met vraat maar geen nest

Ondanks koel weer nest laag

Vervelling vlak bij de grond bij koel weer

Rupsen uit grond nest, boom nauwelijks vraat